

2018/2019. tanév

II. kategória, 9-10. évfolyam

Iskola:

Versenyző:

Kedves könyvtárakat ismerő tanuló!

Üdvözlünk versenyünkön! Örülünk, hogy nemcsak szereted a könyvtárakat, hanem kíváncsi vagy arra is, milyen az információs műveltséged. Gyere velünk erre a nyomozásra!

A feladatlapot tollal töltsd ki! Az első feladatnál nem használhatsz internetet, de a többinél tiéd az egész könyvtár!

A megoldásra _____ perced van.

Kirschweng Lajos Fényképészeti Műintézet: A Hirsch és Frank vasöntöde 1900-ban. Bp., 1900, 15,4x22,6 cm
[A Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár Budapest Gyűjtemény tulajdona]

„Több sikertelen kezdeményezés után 1833-ban született egy gyáripari törvény, de ez csak a textilüzemekre vonatkozott. Előírta, hogy a 11-18 éves korú munkásokat legföljebb 12 órát dolgoztathatják naponta, a 9-11 éves gyerekek munkaideje nem haladhatja meg a 8 órát, és 9 év alatti gyerek egyáltalán nem dolgozhat. Arra kötelezte továbbá az üzemek tulajdonosait, hogy a gyermekmunkásoknak hetente 6 óra iskolai oktatást biztosítsanak. Az 1844. évi törvény, melynek hatálya már valamennyi üzemre kiterjedt, a 8-13 éves korú gyerekek munkaidejét 6 és fél órában korlátozta.”

Pukánszky Béla: A gyermekkor története. Bp., Műszaki, 2001, 156. p.

November 20-án az iskola folyosójának egyik falújságán a fenti képet és szöveget láttad.

Elgondolkozsz/megdöbbenysz, hogy miféle hatalom az, mely nem védi meg a gyermekeket! Egy demokráciában a gyermekeknek is vannak jogaik!

Biztos? Mióta is? Mire is van joguk? Tolulnak a kérdések...

A következőkben ezekre keresd a választ! Konkrétabban:

1. Mióta vannak a gyermekeknek jogai? Milyen főbb állomások voltak a történelemben ezen a területen?
2. Az ENSZ gyermekjogi egyezménye mit mond a gyermekmunkáról?
3. A szövegrészletben szereplő információk melyik országra vonatkoznak? Hogyan lehet a szöveget a képpel összekapcsolni?
4. Az iskolába járás jog vagy kötelesség?

A válaszokhoz biztosítjuk az alábbiakat:

- egy rövid ajánló bibliográfia,
- a könyvtár állománya,
- interneteléréssel rendelkező számítógép.

Amit várunk:

- Válaszaidat minden esetben bizonyítsd!
- Amire nem tudsz egyértelmű választ adni, ott vázold fel, mi kell a pontosabb válaszhoz!
- Forrásaidat pontosan, szakszerűen jelöld!
- Ajánlj a téma tanulmányozásához még egy forrást!
- Az információkkal történő munkádról tudatosan gondolkodj, és számolj be a munka végén!

Munkád menete:

1. Először oldd meg a feladatot fejben! Kérjük, írd le, hogyan tervezed a feladatot megoldani! (1. feladat)
2. A tervet add át a munkádat felügyelő tanárnak!
3. Kérd a következő feladatlapot!
4. Kérd vissza az eredeti tervedet! Vesd össze a megvalósítottal! Mi a hasonlóság és a különbség?
5. Erről szóban számolj be!

Ennek értékelési szempontjai:

- mennyire gondolkodsz tudatosan a keresésről és az információhasználatról;
- nem az a lényeg, hogy eredeti terved tökéletességét bizonyítsd, hanem, hogy
- mutasd meg, tudsz információt és könyvtárat használni, ennek érdekében, ha kell, újratervezni.

2. rész - Versenyző:

1.

Gondold át, hogyan oldanád meg a feladatot! Kérünk, válaszolj az alábbi kérdésekre! Most mit gondolsz?

A pontokat itt arra kapod, hogyan tudsz erről gondolkodni. Az, hogy ezek mennyire válnak be, itt nem része az értékelésnek. Annak értékelése a szóbeli beszámolódtól függ majd,

a) Mely lépésekben fogod megoldani a feladatot? (Mit teszel először, aztán utána és így tovább...) Legalább 5 konkrét lépést határozz meg!

b) Milyen típusú forrásokat fogsz használni? Írj hármat, és indokold azok funkciójával, információs értékükkel, témához való viszonyukkal!

c) Milyen konkrét forrásban, keresőeszközben, és milyen keresőkifejezéseket fogsz használni? Írj kettőt!

1.	
2.	
3.	
4.	
5.	
6.	
7.	
8.	
9.	
10.	
11.	
12.	
13.	
14.	
15.	

**Kérjük, ezt a lapot, add át a felügyelő tanárnak, és kérd a következőket!
Jó munkát kívánunk a folytatáshoz!**

3. rész - Versenyző:

2.

Az alábbi listában olyan műveket gyűjtöttünk össze, melyek a témában segítségedre lehetnek. Melyik művet hogyan, hol érheted el?

a) Kérjük, írd a művek alá, hogy hová kell menned értük, hol találod meg azokat! A lehető legpontosabban add meg a helyszínt és a forrás helyét (könyvek esetén a raktári jelzetet is)! Törekedj a lehető legközelebbi helyek megtalálására. Ha nem találsz konkrét helyet, írd le, milyen kerestél, illetve keresnél!

Ajánló bibliográfia

Glatz Ferenc - Burucs Kornélia (összeáll.): Gyermek, gyermekmunka, nevelés az ipari forradalom korában. In: História, 1997. 19. évf. 5-6. sz., 28-31. p.

Gollob, Rolf - Krapf, Peter: Fedezzük fel a gyermekjogokat! Tanóravázlatok általános iskolai osztályok számára. Bp., OFI-OPKM, 2009, 118 p.

Közös ügyeink. Gyermekjogok. In: UNICEF Magyarország. Bp., UNICEF Magyar Bizottság, é.n., <<https://unicef.hu/igy-segitunk/kozos-ugyeink/gyermekjogok/>> Utolsó letöltés: 2018.10.03.

Randé Jenő: A gépek forradalma. Az ipari forradalom története. (Képes történelem) 4. kiad., Bp., Móra, 1979, 158 p.

16.	
17.	
18.	
19.	
20.	
21.	
22.	
23.	

3.

Írj válaszokat az elején feltett kérdésekre! Ne feledd, hogy nem a tökéletes választ keressük, hanem a körültekintőt. A betűvel jelölt kérdésekre válaszolj! Bizonyíts!

1. Mióta vannak a gyermekeknek jogai?

a) Vagyis milyen főbb állomások voltak a történelemben ezen a területen? Írj négyet! Hivatkozz is pontosan!

c) Vajon miért november 20-án láttad a feladatlap elején lévő képet és szöveget a faliújságon?

2. Az ENSZ gyermekjogi egyezménye mit mond a gyermekmunkáról?

a) Mi a dokumentum pontos címe? Hivatkozz is pontosan!

b) Mikortól érvényes? Hivatkozz is pontosan!

c) Magyarországon érvényes? Hivatkozz is pontosan!

d) Az egyezmény mely pontjai vonatkoznak a kiinduló kiállítási szöveghez? (Melyik, melyikhez?) Hivatkozz is pontosan!

3. A szöveg és a kép viszonya

a) Melyik, melyik országra vonatkozik? Hivatkozz is pontosan!

b) Összetartozónak gondolod a képet és a szöveget? Miben igen, miben nem? Indokold mindkettőt két szempontból!

24.	
25.	
26.	
27.	
28.	
29.	
30.	
31.	
32.	
33.	
34.	
35.	
36.	
37.	
38.	
39.	
40.	
41.	
42.	
43.	
44.	
45.	
46.	
47.	
48.	
49.	
50.	
51.	
52.	
53.	
54.	
55.	
56.	
57.	
58.	
59.	
60.	
61.	
62.	
63.	

4.

Az eredeti kérdések közül még egy van.

4. Az iskolába járás jog vagy kötelesség?

Mindkét válaszopcióra adj egy-egy indokot! Érveidben hivatkozás is legyen!

64.	
65.	
66.	
67.	
68.	
69.	
70.	
71.	
72.	
73.	

5.

Elgondolkodsz, hogy ez a kiállítás mire is jó.

a) Írj egy példát (hivatkozással) arra, ami megmutatja, hogy a kiállítás témája ma aktuális vagy nem!

b) Ajánlj a fent megadottakon túl még egy forrást a témában a saját korosztályodnak!

ba) A mű adatai (Úgy add meg, ahogyan azt egy irodalomjegyzékben tennéd!):

bb) Hol, hogyan találtad?

bc) Hol érhető el?

bd) Miért ezt választottad? Egy formai és egy tartalmi szemponttal indokolj!

74.	
75.	
76.	
77.	
78.	
79.	
80.	
81.	
82.	
83.	
84.	
85.	
86.	
87.	
88.	
89.	
90.	
91.	
92.	

6.

Most kérd vissza eredeti munkatervedet, és vesd össze a megvalósított folyamattal! Az alábbi kérdések mentén szóban számolj be a zsűrinek! (Ide készíthetsz jegyzeteket, vázlatot. Kérjük az eredetin már ne módosíts!)

a) Mi az, amit úgy tettél? Működött? Miért?

b) Min változtattál? Miért? Milyen eredménnyel?

c) Milyen lépéssel egészítetted ki munkádat? Miért? Milyen eredménnyel?

d) A dokumentumtípusok, források előzetesen gondolt köre hogyan alakult, illetve változott meg? Miért?

93.	
94.	
95.	
96.	
97.	
98.	
99.	
100.	
101.	
102.	
103.	
104.	
105.	
106.	

e) Mit gondolsz a feladatról? Miben kellett az információs műveltséged hozzá?

Köszönjük, hogy részt vettél ebben a munkában! Munkád értékelését várd könyvtárostanárodtól!

Ha pedig a téma felkeltette érdeklődésedet, akkor kutass tovább!